

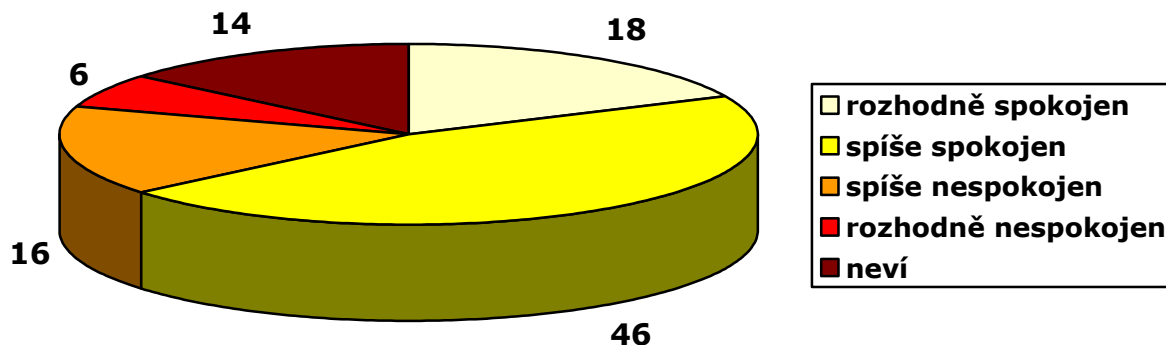
Výhody a nevýhody členství České republiky v Evropské unii

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2005, v05-05</i>
Otázky:	<i>PM.92, PM.93, PM.94</i>
Termín terénního šetření:	<i>16. – 23. května 2005</i>
Počet respondentů:	<i>1088</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>15. června 2005</i>
Zpracovala:	<i>Naděžda Horáková</i>

V rámci květnového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR jsme se podrobněji věnovali tématu členství České republiky v Evropské unii. Na úvod celého bloku otázek, které byly k tomu tématu respondentům položeny, jsme se zajímali o to, jak jsou lidé celkově spokojeni s tím, že se Česká republika stala členem Evropské unie,¹ co je podle nich největším přínosem tohoto členství a co jim naopak na členství naší země v této mezinárodní organizaci nejvíce vadí.

Graf 1: Spokojenost s členstvím ČR v Evropské unii (v %)

Spokojenost s tím, že se Česká republika stala členem Evropské unie, vyjadřují téměř dvě třetiny (64 %) obyvatel naší země starší 15 let. Naopak nespokojenost s touto skutečností pociťuje pouze pětina občanů (22 %). Zbýlých 14 % oslovených občanů se k položené otázce nedokázalo vyjádřit.

V březnu 2004, tedy krátce před vstupem České republiky do Evropské unie, byla respondentům položena otázka podobného znění: „Jak jste spokojen či nespokojen s tím, že se Česká republika stane členem Evropské unie?“ Časové srovnání nabízí tabulka 1.

¹ Otázka: „Jak jste spokojen či nespokojen s tím, že se Česká republika stala členem Evropské unie? Rozhodně spokojen, spíše spokojen, spíše nespokojen, rozhodně nespokojen.“

Tabulka 1: Spokojenost s členstvím ČR v Evropské unii – časové srovnání (v %)

	březen 2004	květen 2005
rozhodně spokojen	19	18
spíše spokojen	38	46
spíše nespokojen	23	16
rozhodně nespokojen	10	6
neví	10	14

Krátce před vstupem České republiky do Evropské unie bylo s tímto krokem spokojeno 57 % českých občanů, nespokojena pak byla třetina obyvatel České republiky. Nyní, tedy přibližně po roce členství České republiky v Evropské unii, vyjadřují spokojenost s tím, že se naše země do této mezinárodní organizace začlenila, téměř dvě třetiny občanů, tedy o 7 procentních bodů více, než tomu bylo v březnu 2004.

Kromě obecné spokojenosti s členstvím naší země v Evropské unii jsme v květnovém šetření zjišťovali také to, co občané pokládají za největší přínos členství v Evropské unii² a co jim naopak na tomto členství nejvíce vadí.³ Obě otázky byly položeny jako otevřené, tj. bez nabídky odpovědí, takže respondenti mohli spontánně uvádět své názory. Na obě otázky mohli dotázaní uvést až dvě různé odpovědi, součet odpovědí v tabulce je proto 200 %.

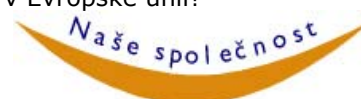
Tabulka 2: Co je největším přínosem členství ČR v Evropské unii? (v %)

otevření (zrušení) hranic, volný pohyb, bezproblémové cestování	41,8
možnost pracovat v zemích EU, nové pracovní příležitosti	18,8
otevření evropského trhu, volný pohyb zboží	11,9
jsme součástí velkého celku, jsme součástí Evropy, otevíráme se světu	10,1
žádné výhody, jen nepříjemnosti	9,6
dotace z rozpočtu a fondů EU, příspěvky na projekty	8,5
možnost studovat v EU, možnost stipendijních pobytů	6,6
ekonomický přínos – růst HDP, zahraniční investice, hospodářský růst	5,1
spolupráce mezi státy, vzájemná pomoc, společná politika	3,4
v obchodech je větší výběr zboží	3,0
zvýšení vojenské bezpečnosti, společná obranná politika	2,7
lepší podmínky pro mladé, pro budoucnost	2,2
Euro, společná měna	2,2
zlepšení sociálních podmínek – růst životní úrovně, platů, důchodů, pokles cen	2,1
větší prestiž České republiky, lepší postavení a hodnocení ČR ve světě, zviditelnění ČR	2,1
bez odpovědi	48
jiná odpověď	12,8
neví, neumí posoudit, na hodnocení je příliš brzy	9,1

Na členství České republiky v Evropské unii oceňují čeští občané zejména možnost bezproblémového cestování do ostatních členských států Evropské unie. Tuto výhodu zmínili čtyři z deseti dotázaných. Přibližně pětina oslovených označila za hlavní přínos členství naší země v Evropské unii možnost pracovat v dalších zemích Evropské unie a tedy nové pracovní příležitosti, které se českým občanům po vstupu do Unie otevřely. Přibližně desetina oslovených občanů

² Otázka: „Co je podle Vás největším přínosem členství České republiky v Evropské unii?“

³ Otázka: „A co Vám naopak nejvíce vadí na členství České republiky v Evropské unii?“

považuje za největší přínos otevření evropského trhu pro české zboží, dále skutečnost, že jsme se stali součástí Evropy, začlenili jsme se do sjednocené Evropy a dostali se tak z určité izolace. Přibližně desetina respondentů ale v našem průzkumu uvedla, že členství v Evropské unii České republice žádné výhody nepřineslo, naopak s sebou přináší samé nevýhody. Více než 5 % oslovených pak za výhody označilo také přísun dotací z rozpočtu a z fondů Evropské unie a možnost studovat v dalších členských státech Evropské unie. Zmiňován byl rovněž ekonomický přínos členství České republiky v Evropské unii, celkové posílení ekonomiky, vyšší přísun zahraničních investic, růst DPH apod.

Tabulka 3: Co nám nejvíce vadí na členství ČR v Evropské unii? (v %)

podřízenost, závislost, musíme se podřítit cizím normám, diktují nám nesmyslná nařízení, nemůžeme o sobě sami rozhodovat	30,3
druhořadá postavení v EU, jsme chudý příbuzný, nestejně podmínky pro všechny státy	13,8
pokles životní úrovně, nižší důchody, nižší mzdy, růst cen	11,8
negativní dopady na zemědělství, zemědělce	9,9
negativní ekonomické dopady – neobstojíme v konkurenci ostatních, domácí podniky krachují, roste nezaměstnanost	8,6
nic mi nevadí	8,6
ztráta národní suverenity, ztráta tradic	7,8
přistěhovalectví, příliv cizinců, cizí dělníci nám berou práci	5,3
větší byrokracie, moc úředníků, zbytečné papírování	4,8
existence přechodných období, nemůžeme pracovat ve všech členských zemích EU	4,7
stížnosti na naše politiky – špatná práce českých poslanců v Evropském parlamentu, česká vláda se vymlouvá na EU	3,6
Euro, konec koruny	2,7
tahají z nás jen peníze, vysoké náklady na členství	2,4
růst kriminality, korupce, organizovaný zločin	2,1
bez odpovědi	59,3
jiná odpověď	12,7
neví, nezajímá se, nevýhody se zatím neprojevíly	11,6

Třem z deseti českých občanů na členství České republiky v Evropské unii nejvíce vadí, že se v řadě věcí musíme podřizovat rozhodnutí jiných států a nemůžeme si o všem rozhodovat sami. Respondenti mají také mnohdy pocit, že jsou nám z Evropské unie vnučována často nesmyslná nařízení a požadavky a my se jimi musíme řídit. Více než desetina oslovených obyvatel České republiky se rovněž domnívala, že Česká republika má v Evropské unii pouze druhořadá postavení a velké státy si v řadě věcí prosadí svůj názor, či že Česká republika je v porovnání s ostatními státy jen chudým příbuzným a že nemá stejné podmínky, jako mají ostatní členské státy Evropské unie. Více než desetina respondentů vyjádřila názor, že vstup České republiky do Evropské unie s sebou přinesl pokles životní úrovně českých občanů, snižování mezd a růst cen. O něco menší podíl občanů pak v našem průzkumu zmínil, že jim vadí přístup Evropské unie k českým zemědělcům. Necelá desetina obyvatel České republiky starších 15 let se domnívá, že vstup České republiky do Evropské unie přináší negativní ekonomické důsledky, například krach českých firem, které neobstály v konkurenci firem z jiných států, a v důsledku toho i rostoucí nezaměstnanost. Stejný podíl občanů ale uvedl, že na členství naší země v Evropské unii jim nevadí vůbec nic. Více než pěti procentům dotázaných nejvíce vadí ztráta naší

národní suverenity či příliv cizinců, který podle jejich názoru vstup České republiky do Evropské unie přinesl.

Tato zpráva prezentuje pouze první část výsledků výzkumu, který se věnoval postojům českých občanů k Evropské unii. Další výsledky budou zveřejněny 17.6. (obecné postoje k Evropské unii) a 20.6. (názory na ekonomické dopady vstupu České republiky do Evropské unie).